

Geveltje bedreigd

Uit de krant geknipt door Evelien Marskamp

(uit de Zutphensche courant van 13 oktober 1904)

Tot de karakteristieke schoonheid onzer Nederlandsche steden dragen in geen geringe mate de schilderachtige, oude gebouwen bij, die er nog in betrekkelijk groot getal worden aangetroffen.

Zwermen vreemdelingen strijken iederen zomer in ons land neer, alleen om dat te zien.

Wij, Nederlanders zijn van de waarde van die bekoorlijke oude bouwwerken over het algemeen niet genoegzaam doordrongen.

Het zijn hoofdzakelijk vreemde schrijvers over kunstgeschiedenis, Franschen, Duitschers, Engelschen die er de oogen onzer landgenooten voor geopend hebben.

Zoowel uit het oogpunt der kunst als uit dat van stadsschoonheid is het jammer wanneer er nu en dan van die schilderachtigen getuigen van vroegere eeuwen ten offer vallen aan de eischen van den nieuweren tijd.

En het streven van allen, die gevoel voor de scheppingen der kunst hebben, moet er op gericht zijn, dat te voorkomen.

Nu loopt in onze stad weer een mooi oud geveltje gevaar te verdwijnen.

Het is het sierlijke 17e eeuwse huisje in het midden van de Sprongstraat waarin tot dusverre de spekslagerij van den heer v d Linde gevestigd was. De familie Wissink heeft het gekocht en de heer Wissink Jr zal er een barbierswinkel in vestigen.

En nu is er veel kans, dat het tegen den grond gaat.

Dat zou in meer dan een opzicht te betreuren zijn.

Vooreerst omdat het in die straat zoo schilderachtig doet. Het maakt daar met

zijn geestige trapvormige gedaante zoo'n vroolijk figuur, verbreekt door zijn sierlijke lijnen zoo aardig de horizontale lijnen der andere huizen, beheerscht voor een groot deel der indruk, die men van dat stads gedeelte meeneemt.

Maar in de tweede plaats zou het verdwijnen van dat gebouwtje te bejammern zijn, omdat het onder de oude gebouwen onzer stad een zoo eigenaardig type is, een bouwvorm die verbonden is aan den naam van een der grootste architecten van de 17e eeuw, den beroemden Amsterdamschen bouwmeester Hendrik de Keyzer.

Alle deskundigen op het gebied onzer oude architectuur stemmen daarin overeen, dat dit gebouwtje zijn ontstaan dankt aan een leerling van den wereldberoemden Amsterdamschen architect. Zijne bouwrichting is hier in onze stad niet vreemd. Bewijzen van de werkzaamheid van Hendrik de Keyzer of zijne leerlingen vindt men in Zutphen o.a. aan het koffiehuis "de Korenbeurs" (Anno 1660) op den hoek van de markt en het Ravenstraatje, aan de z.g. Klokkestal, thans pakhuis van de firma Mispelblom Beijer en Zn. (Anno 1639) en aan het huis Kuiperstraat no. 17 (waarvan het jaartal voorzoover wij weten, niet bekend is). Deze drie gebouwen zijn echter alle overpleisterd; de Klokkestal is zelfs heerlijk gehavend.

Het huisje in de Sprongstraat is het eenige, dat (afgezien van de laat 18e of vroeg 19e eeuwse pui) nog vrijwel in ongeschonden staat is. Staat men er voor, dan merkt men de eigenaardigheden van den

De spekslagerij van de heer v.d. Linde.

door de Keyzer's leerlingen toegepasten stijl op in allerlei karakteristieke bijzonderheden. Zoo o.a. het eigenaardige pyramidale beloop van de uit bergsteen gehouwen sierstukken op de hoeken van de geveltreden.

Op het eerste paar treden zware voluten, op het volgende halve driehoekige frontons met gebroken bovenlijn, op den top een desgelijks doorbroken driehoekig fronton.

Op hoogst schilderachtige wijze zetten de versieringen der traptreden zich voort tegen de verticale lijn van de volgende trede, alsof zij, van trede tot trede opklimmend, de rechte hoeken willen verbreken en het geheele beloop van den gevelomtrek bepalen door een golvende lijn, die met pyramidale sprongen over de rechte hoeken heenstapt.

Het versieringsmotief der doorbroken frontons herhaalt zich ook aan de bekroning der beide vensters boven de pui. In de openingen die in het midden van die frontons open blijven, is daar een vaas-of pijnappelvorm geplaatst, een versieringsmotief, dat zich herhaalt aan

den top van den gevel.

Niet onaardig doet ook tusschen de bovenste geveltreden de ronde luikopening (œil de bœuf)

en de smeedijzeren muurankers.

Laat ieder onzer zich eens voor dat gebouwtje plaatsen, zich doordringen van de schilderachtige schoonheid van het bouwwerkje, en zich dan afvragen, of het niet doodjammer zou zijn als dat geveltje werd afgebroken.

Wij zijn er zeker van, dat velen daarop bevestigend zullen antwoorden, en zich de vraag stellen, of dat dan niet te voorkomen is.

Wij kunnen daarop antwoorden misschien wel, nl. als men hier in Zutphen iets voor het behoud er van over heeft. En wij stellen verder op onze beurt een vraag: Is Zutphen een stad waar men zoo weinig voor de schoone voortbrengselen der oude kunst, voor de schoonheid van de stad zelf gevoelt, dat het behouden van dit fraaie bouwwerkje een onmogelijkheid zou zijn. Wij stellen de vraag. Aan onze lezers het antwoord.

De Sprongstraat in de veertiger of vijftiger jaren.